

ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН ДҮРЭМ-104

ПЛАНЕР - ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

А БҮЛЭГ. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ	2
104.1. Зорилго	2
104.3. Тодорхойлолт.....	2
104.5. Нисгэгчид тавигдах шаардлага	2
104.7. Шалгах нислэг.....	3
104.9. Нислэг ашиглалтын заавар	3
104.11. Хэрэглэлийн дуураймал нислэг.....	3
104.13. Газар дахь дохио	3
Б БҮЛЭГ. НИСЛЭГИЙН ЖУРАМ	3
104.51. Нислэгийн хөдөлгөөнд оролцох.....	3
104.53. Хэрэглэлийн нислэгийн цаг уурын нөхцөл.....	3
104.55. Үүлэн доогуурх нислэг	4
104.57. Шатахууны шаардлага.....	4
104.59. Хамгийн нам өндөр.....	4
104.61. ИХНД-ээр үйлдэх чиг шулуун нислэгийн өндөр.....	4
В БҮЛЭГ. ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ БА ТЕХНИК ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ШААРДЛАГА	4
104.101. Агаарын хөлгийн тоног төхөөрөмж	4
104.103. Техник үйлчилгээний ерөнхий шаардлага	5
104.105. Техник үйлчилгээний үзлэг	5
104.107. Техник үйлчилгээний хөтөлбөр.....	5
104.109. Техник үйлчилгээний хөтөлбөрийг батлах.....	5
104.111. Нөөц.....	6
104.113. Нислэгт тэнцэх чадварын жилийн үзлэг	6
104.115. Техникийн бүртгэл хөтлөлт.....	6
104.117. Нисгэгчийн гүйцэтгэх техник үйлчилгээ.....	6

*Зам, тээвэр, барилга хот байгуулалтын
сайдын 2010 оны 05 дугаар сарын 07-ны
өдрийн 160 дугаар тушаалын 11дүгээр хавсралт*

ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН ДҮРЭМ-104

ПЛАНЕР - ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

А БҮЛЭГ. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

104.1. Зорилго

(а) Энэ дүрмийн зорилго нь:

- 1/ планерын үйл ажиллагаанд хамаарах ИНД-91-ийн нэмэлт журмыг тогтоох; ба
- 2/ планерын үйлчилгээнд хамаарах ИНД-43-ын нэмэлт журмыг тогтоох; ба
- 3/ ИНД-91 болон ИНД-43-ын зарим заалтаас планерын үйл ажиллагааг чөлөөлөхөд тус тус оршино.

104.3. Тодорхойлолт

Планер гэж дельтапланаас бусад, аливаа хүчний төхөөрөмжийн тусламжгүйгээр агаартай харилцан үйлчилж, агаарын урсгалын нөлөөллөөр агаарт тогтон нислэг үйлдэх агаараас хүнд нисэх төхөөрөмжийг;

Эрх бүхий байгууллага гэж Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын даргаас, энэ дүрмийн дагуу планерын үйл ажиллагаа явуулах, түүнд хяналт тавих эрх олгогдсон байгууллагыг тус тус хэлнэ.

104.5. Нисгэгчид тавигдах шаардлага

(а) Планерын нисгэгч нь:

- 1/ дараах төрлийн үнэмлэх, гэрчилгээг эзэмшсэн байна:
 - 1.1 планерын нисгэгчийн хүчин төгөлдөр гэрчилгээ, эсхүл
 - 1.2 ИНД-61-ийн дагуу олгогдсон коммерийн нисгэгч (планер)-ийн хүчин төгөлдөр үнэмлэх; болон
- 2/ дараах шаардлагыг хангасан байна:
 - 2.1 18 нас хүрсэн байх;
 - 2.2 нислэг бүрд А буюу В ангиллын планерын багш нисгэгчээс зөвшөөрөл авсан байх;
- 3/ үнэмлэх гэрчилгээгээр олгогдсон эрх, хязгаарлалтын хүрээнд үйл ажиллагаанд оролцох; ба
- 4/ планерын хувьд тогтоогдсон стандарт, журмыг баримтлах.

(б) Эрх бүхий байгууллагаас томилогдсон багш нисгэгчийн шууд хяналтанд нислэг үйлдэх аливаа этгээд энэ зүйлийн (а)-гийн 1/, 2/ ба 3/-т заасан шаардлагыг үл харгалзан планераар нислэг үйлдэж болно.

104.7. Шалгах нислэг

(а) Планерын нисгэгчийн гэрчилгээтэй болон зохих зэрэглэлтэй этгээд нь ИНД-91-ийн холбогдох шаардлагыг үл харгалзан, планерын нислэгт тэнцэх чадварын гэрчилгээ олгох, эсхүл шинэчлэх зорилгоор шалгах нислэг үйлдэж болно.

(б) Планерын нисгэгчийн гэрчилгээтэй болон зохих зэрэглэлтэй этгээд нь ИНД-91-ийн холбогдох шаардлагыг үл харгалзан, планерын техник үйлчилгээний чанар нислэгийн үзүүлэлтэд тохирч байгаа эсэхийг шалгах зорилгоор шалгах нислэг үйлдэж болно.

104.9. Нислэг ашиглалтын заавар

(а) ИНД-91-ийн холбогдох шаардлагыг үл харгалзан, аливаа этгээдийг дараах нөхцөлд Нислэг ашиглалтын зааваргүйгээр планераар нислэг үйлдэхийг зөвшөөрч болно:

- 1/ нисгэгч нь Нислэг ашиглалтын заавартай нислэгийн урьдчилсан төлөвлөлтийн явцад танилцсан бол;
- 2/ нисгэгчийн бүхээгт аюулгүй ажиллагаанд шаардагдах бүх мэдээллүүд тавигдсан бол.

104.11. Хэрэглэлийн дуураймал нислэг

(а) ИНД-91-ийн холбогдох шаардлагыг үл харгалзан, планерын нисгэгчийн гэрчилгээ эзэмшигч нь планерт хэрэглэлийн дуураймал нислэгийн аюулгүй ажиллагаа хариуцсан нисгэгчээр нислэг үйлдэж болно.

104.13. Газар дахь дохио

(а) Хэрэв планерын нислэгийн үед газрын дохио шаардлагатай бол планерын хөөрөх, буух чиглэлийг заасан цагаан өнгийн том суман дохиог хэрэглэнэ.

Б БҮЛЭГ. НИСЛЭГИЙН ЖУРАМ

104.51. Нислэгийн хөдөлгөөнд оролцох

(а) ИНД-91-ийн холбогдох шаардлагыг үл харгалзан, планерын нислэгийн үед баруун гар талд нь уулын хэц байгаа тохиолдолд, планерын эгц урдаас өөр планер ойртох тохиолдолд түүнд зам тавьж баруун гар тал руу эргэхийг энэ дүрмээр шаардахгүй.

(б) ИНД-91-ийн холбогдох шаардлагыг үл харгалзан, планер нь уулын хэц дээгүүр нисч байхдаа өөр планерыг гүйцэж түрүүлэх тохиолдолд уулын хэц талаар тойрч түрүүлнэ.

(в) ИНД-91-ийн холбогдох шаардлагыг үл харгалзан, хоёр планер буултын ойртолтыг зэрэг үйлдэж байгаа тохиолдолд илүү үзүүлэлттэй планер нь бага үзүүлэлттэй планертаа зам тавьж өгнө.

104.53. Хэрэглэлийн нислэгийн цаг уурын нөхцөл

(а) ИНД-91-ийн холбогдох шаардлагыг үл харгалзан, ИНД-91-ийн Е Бүлгийн шаардлагыг дагаж мөрдөлгүйгээр, планерын нисгэгч нь дараах тохиолдолд хэрэглэлийн нислэгийн цаг уурын нөхцөлд планераар нислэг үйлдэж болно:

- 1/ ИНЕГ-аас үүлэн дунд нислэг үйлдэх зөвшөөрөл олгосон; эсхүл

- 2/ үүлэн дунд нислэг үйлдэхэд зориулагдсан хязгаарлагдмал бүс тогтоогдсон; эсхүл
- 3/ үүлэн дунд нислэг үйлдэхэд зориулагдсан хязгаарлагдмал бүс үүлэн дундах нислэг үйлдэх газар нутаг дээр буюу ойролцоо ХНД-ээр үйлдэгдэх нислэгийн хөдөлгөөнгүй гэсэн баталгааг ойролцоох нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний албанаас 15 минут тутамд мэдээлэл авч байгаа бол G ангиллын агаарын зайд үйлдэнэ.

104.55. Үүлэн доогуурх нислэг

(a) ИНД-91-ийн холбогдох шаардлагыг үл харгалзан, E ба G ангиллын агаарын зайд нислэг үйлдэх планерын нисгэгч нь 900 м (3000 фут)-ийн үнэмлэхүй өндрөөс дээш өндөрт болон 300 м (1000 фут)-ийн харьцангуй өндрөөс дээш өндөрт, харин 3300 м (11000 фут)-ийн үнэмлэхүй өндрөөс доош өндөрт нислэг үйлдэхдээ үүлний доод суурьд 150 м (500 фут)-ээс ойргүй нислэг үйлдэнэ.

104.57. Шатахууны шаардлага

(a) ИНД-91-ийн холбогдох шаардлага нь планерын нисгэгчид хамаарахгүй.

104.59. Хамгийн нам өндөр

(a) ИНД-91-ийн холбогдох шаардлагыг үл харгалзан, планерын нисгэгч нь дараах тохиолдолд газрын гадаргуугаас дээш 150м (500 фут)-ээс нам өндөрт нислэг үйлдэж болно:

- 1/ хэрэв газар дээрх хүн буюу өмч хөрөнгөнд хохирол учруулахгүй бол уулын хэцээс хөөрөх; эсхүл
- 2/ хэрэв планерын зааварлагч хөөрөлтийн үед гарч болох алдаа, дутагдлын талаар сургалт дадлага явуулж байгаа бол.

104.61. ИХНД-ээр үйлдэх чиг шулуун нислэгийн өндөр

(a) ИНД-91-ийн холбогдох шаардлагыг үл харгалзан, нислэгийн соронзон чиглэлд чиг шулуун нислэгийн өндөр, эсхүл нислэгийн цувааг барих шаардлагагүй.

В БҮЛЭГ. ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ БА ТЕХНИК ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ШААРДЛАГА

104.101. Агаарын хөлгийн тоног төхөөрөмж

(a) Дараах хэрэглэл, тоног төхөөрөмжгүй планераар нислэг үйлдэхийг хориглоно:

- 1/ нислэгийн хурд заагч, ба
- 2/ агаарын даралтыг мэдрэмтгий өндөр хэмжигч, ба
- 3/ соронзон лужин, ба
- 4/ суудал бүрийн хамгаалах бэхэлгээ бүс, ба
- 5/ эмийн сан, ба
- 6/ хөдөлгүүрт планерын хувьд –
 - 6.1 шатахууны бак тус бүрийн хэмжүүр;
 - 6.2 маслын даралтын хэмжүүр ба хөдөлгүүрийн дохиоллын төхөөрөмж;
 - 6.3 хөдөлгүүрийн эргэлт заагч тахометр, эсхүл хөдөлгүүр хэт эргэлтийг дохиологч гэрэл;
- 7/ хэрэглэлийн нислэгийн цаг уурын нөхцөл (IMC)-д үйлдэх нислэгийн хувьд:
 - 7.1 вариометр;

- 7.2 халтиргаа заагч;
- 7.3 нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээний алба /ATS/-тай харилцах радио холбооны станц.

(б) ИНД-91-ийн шаардлагыг үл харгалзан, дараах тоног төхөөрөмжүүд нь планерт хэрэглэх радио холбооны төхөөрөмжийн шаардлагыг хангасан байх бөгөөд тэдгээрийг батлагдсан зааврын дагуу суурилуулан, хүлээн авах антенныг зохих долгион дээр тохируулсан байна:

- 1/ Icom ICA 2
- 2/ Icom IC-A20
- 3/ King KX99
- 4/ Narco HT830

104.103. Техник үйлчилгээний ерөнхий шаардлага

(а) Планераар үйл ажиллагаа гүйцэтгэх этгээд нь дараах зүйлсийг бататгана:

- 1/ планер нь нислэгт тэнцэх чадвартай гэдгийг;
- 2/ ИНД-39-ийн дагуу гарсан Нислэгт тэнцэх чадварын холбогдох бүх удирдамжууд гүйцэтгэгдсэн гэдгийг;
- 3/ тухайн агаарын хөлгийн хувьд үйлдвэрлэгчээс гаргасан техник үйлчилгээний заавар, эсхүл гарын авлагад заагдсан хугацаат үзлэг шалгалт, нислэгт тэнцэх чадварын хязгаарлалтад хамаарах журмууд мөрдөгдөж байгаа гэдгийг;
- 4/ шаардлагатай үзлэг, дутагдал засах ажиллагаа ИНД-43-ын дагуу хийгдсэн гэдгийг.

104.105. Техник үйлчилгээний үзлэг

(а) Өмнөх 12 хуанлийн сарын хугацаанд дараах шаардлага хангагдаагүй планерыг аливаа этгээд нислэгийн үйл ажиллагаанд оролцуулж болохгүй:

- 1/ энэ дүрмийн 104.107-д заасан техник үйлчилгээний хөтөлбөрийн дагуу үзлэг хийгдэж ИНД-43-т заасны дагуу үйлчилгээнээс чөлөөлөгдсөн байх;
- 2/ ИНД-21-ийн дагуу НТЧ-ын гэрчилгээ олгох үзлэг хийгдсэн байх.

104.107. Техник үйлчилгээний хөтөлбөр

(а) Планер ашиглагч нь планерын их бие, сэнс, аваарын тоног төхөөрөмж, эд анги, хөдөлгүүрт дараах хөтөлбөрийн дагуу техник үйлчилгээ хийнэ:

- 1/ үйлдвэрлэгчээс зөвлөмж болгосон техник үйлчилгээний хүчин төгөлдөр хөтөлбөр; эсхүл
- 2/ эрх бүхий байгууллагаар хянан батлагдсан болон энэ дүрмийн 104.109-ийн дагуу ИНЕГ-аар батлагдсан, планер эзэмшигчийн боловсруулсан техник үйлчилгээний хөтөлбөр.

104.109. Техник үйлчилгээний хөтөлбөрийг батлах

(а) Энэ дүрмийн 104.107-гийн 2/-т заагдсан техник үйлчилгээний хөтөлбөрийг хянан батлуулахын тулд уг хөтөлбөрийг бичгээр үйлдэж эрх бүхий байгууллага, эсхүл ИНЕГ-ын даргад ирүүлнэ.

(б) Энэ дүрмийн 104.107-гийн 2/-т заасан хөтөлбөр нь дараах зүйлсийг агуулсан байна:

- 1/ агаарын хөлгийг сургалтанд ашиглах, эсхүл үгүй эсэхийг тодорхойлсон байх;
- 2/ хөтөлбөрт тусгагдсан үзлэг шалгалтыг ашиглалтын цаг буюу хуанлийн хугацаа, эсхүл тэдгээрийн нийлмэл байдлаар гүйцэтгэх хуваариуд;
- 3/ планерын төрөл, загварын хувьд шаардлагатай үзлэг шалгалтыг хамарсан техник үйлчилгээний заавар журмууд; тухайн заавар журамд планерын их бие, мотор, сэнс, бүрэлдэхүүн бусад хэсэг, авран хамгаалах тоног төхөөрөмжийн үзлэг шалгалтыг нарийвчлан заасан байх.

(в) Техник үйлчилгээний хөтөлбөрт нэмэлт өөрчлөлт оруулахдаа өмнөх хөтөлбөрт заагдсан техник үйлчилгээний үечлэл, хугацааг алдагдуулахгүй байлгана.

(г) Эрх бүхий байгууллага, эсхүл ИНЕГ-аас энэ дүрмийн 104.107–гийн 2/-т заагдсан техник үйлчилгээний хөтөлбөрт нэмэлт өөрчлөлт оруулах шаардлагатай гэж үзвэл планер эзэмшигч нь уул нэмэлт өөрчлөлтийг оруулна.

104.111. Нөөц

104.113. Нислэгт тэнцэх чадварын жилийн үзлэг

(а) ИНД-91-ийн шаардлагыг үл харгалзан, планерын хувьд, хамгийн сүүлчийн техник үйлчилгээнээс гаргаснаас хойш 100 цаг, эсхүл хуанлийн 12 сарын аль эрт болсноор нь тооцож нислэгт тэнцэх чадварын жилийн үзлэгийг гүйцэтгэнэ.

104.115. Техникийн бүртгэл хөтлөлт

(а) Планераар нислэг үйлдэж байгаа этгээд нь планерын техникийн бичиг баримтын бүртгэл хөтлөх ба уг бүртгэлд дараах зүйлсийг тусгана:

- 1/ нислэг үйлдэгчийн нэр, хаяг;
- 2/ планерт хийгдсэн техник үйлчилгээний хөтөлбөрүүд;
- 3/ планерт үзлэг хийсэн байдал, дараах үзлэгийн хугацаа, тухайн үзлэгийн он, сар, өдөр;
- 4/ нислэгт тэнцэх чадварын жил тутмын үзлэг, хамгийн сүүлд шалгалт үзлэг хийсэн он, сар, өдөр;
- 5/ нийт ашиглалтын хугацаа болон өдөрт ниссэн цаг;
- 6/ өдөр тутмын нислэг үйлдсэн нисгэгчийн гарын үсэг;
- 7/ тоноглолын анхдагч ба хоёрдогч шалгалт үзлэг хийсэн тэмдэглэл, гарын үсэг;
- 8/ нислэгийн үед, эсхүл дараа гэмтэл, эвдрэлийн талаарх нисгэгчийн тэмдэглэл;
- 9/ хоёр үзлэгийн хооронд гарсан эвдрэл гэмтлийг засварласан тухай тэмдэглэл, засварын дараа ашиглалтанд өгсөн баталгаа.
- 10/ ИНД-91-д заасны дагуу ажиллагаагүй гэж тооцогдсон тоног төхөөрөмжийн засварын тухай нарийвчилсан тодорхойлолт.

(б) Энэ зүйлийн (а)-д заасан мэдээллийг техникийн бүртгэлийн журналд тэмдэглэсэн байх ба өдөр тутмын нислэгийн хуудсанд тэмдэглэгдэх нислэгийн цаг болон нийт ашиглалтын цагаас бусад мэдээ нь бодит цаг үеийн мэдээлэл байна.

104.117. Нисгэгчийн гүйцэтгэх техник үйлчилгээ

(а) ИНД-43-ын шаардлагыг үл харгалзан, планерын нисгэгч нь тухайн планерыг эзэмшигч болон ашиглагч бол ИНД-43-ын Хавсралт А-д заасан техник үйлчилгээг гүйцэтгэж болно.

(б) ИНД-43-ын шаардлагыг үл харгалзан, планерын нисгэгч нь энэ хэсгийн (а)-д заасан техник үйлчилгээг гүйцэтгэсний дараа тухайн планерыг техник үйлчилгээнээс гарган баталгаажуулж болно.

* * *